རྫོང་ཁའི་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ལུ་དཔྱད་པ།

དཀོན་མཆོག་ཚེ་རིང་། འགན་རོགས་ལེགས་སྦྱར་བ།
རིག་གཞུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྟག་རྩེ། ཀྲོང་གསར
གློག་འཕྲིན་ཁ་བྱང་། ktshering.clcs@rub.edu.bt
https://doi.org/10.17102/rigzoedjournal.clcs.rub.1.002.2023

བཅུད་དོན།

༈ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལུ་དམིགས་ཏེ་བྲིས་ཡོད་པའི་ རྫོང་ཁའི་ནང་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ལུ་དཔྱད་པ་ཟེར་མི་རྩོམ་ཤོག་འདི་ནང་ བོད་འབྲུག་གི་སྔ་ཕྱིའི་མཁས་པ་ཚུ་གིས་ གསུངས་ཡོད་མི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་དང་དཔེ་སྙིང་ཚུ་ག་བསྡུར་རྒྱབ་ཏེ་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ཡོདཔ་མ་ཚད་ འབྲུག་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་གིས་ བཟོ་སྟེ་ཡོད་མི་རྫོང་ཁའི་སློབ་དེབ་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབྱེ་ཞིབ་མཐིལ་ཕྱིན་འབད་དེ་ བྱ་བའི་མིང་ཚུ་ དུས་གསུམ་ག་ཅི་ལས་གྲུབ་ཨིན་ན་གསལ་ཁ་བསྟན་ཏེ་བྲིས་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་བཟུམ་སྦེ་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་བསྟན་གྱི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། མིང་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བྱ་ཚིག་མིང་སྦེ་གྲུབ་ཚུལ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཡི། དཔྱད་རྩོམ་འདི་འབྲི་དགོ་མི་འདི་ཡང་གཙོ་བོ་ར་ དུས་ཀྱི་འཕོ་བསྒྱུར་དང་བསྟུན་ རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ལྷབ་སྦྱོང་འབད་མི་ཚུ་གིས་ མིང་ཚིག་འདི་ལུ་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་ ཡི་གུའི་སྦྱེབ་སྦྱོར་ཚུ་ཡང་ཕྱི་འགྱུར་སྦེ་ལག་ལེན་འཐབ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ དེ་གི་དཀའ་ངལ་ཚུ་བསལ་ཚུགས་པའི་རེ་བ་བསྐྱེད་དེ་བྲིས་ཡོདཔ་ཨིན།

གཙོ་ཚིག། བྱ་ཚིག། མིང་། དུས་གསུམ། དངོས་པོ་བདག། དངོས་པོ་གཞན།

ངོ་སྤྲོད།

དེ་ཡང་སྦྱོར་དག་ཡིག་གིས་དངོས་པོའི་མིང་དང་ རྟགས་འཇུག་གིས་བྱ་བའི་མིང་ སུམ་ཅུ་པ་གིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་མ་ཨིན་ཟེར་ནི་འདི་གིས་ སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གལ་ཅན་ཨིན་ཟེར་ སློབ་དགོ་པའི་ཁྲུངས་ཡང་དེ་ལུ་ཐུགཔ་ཨིན་པས། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ གཅིག་ལུ་གཅིག་བརྟེན་ཏེ་ཡོདཔ་ཨིནམ་མ་ཚད་ སྤྱིར་བཏང་ འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་ འགྱུར་བ་དང་ གཡོ་འགུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་ཨིན། འ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལུ་ བརྟན་པའི་གནས་སྐབས་དང་ གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་ཟེར་གཉིས་སྦེ་ ཕྱེ་ཞིནམ་ལས་ རྗོད་

E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

བྱེད་སྒྲ་ལུ་ཡང་ བརྟན་པའི་རང་བཞིན་དང་ གཡོ་བའི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་དངོས་པོའི་མིང་དང་། བྱ་བ་རྗོད་པའི་ཐ་སྙད་ཟེར་ བྱ་བའི་མིང་གཉིས་སྤྱི་དབྱེ་ཨིན། དེའི་གནད་ཀྱིས་ ཚོས་རྗོད་པ་དང་ ཚོས་ཅན་རྗོད་པའི་ཐ་སྙད་ལུ་ སྒྲ་འགྱུར་བ་མེདཔ་ཨིན་རུང་ བྱ་བའི་མིང་འདི་ བྱ་ཚིག་ཁོ་རའི་ཐོག་ལས་ གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ག་ཨིནམ་སྤྱི་སྟོན་དགོ་ནི་འདི་གིས་ སྒྲ་འགྱུར་ནི་དང་ དུས་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལུ་ ཡིག་གཟུགས་འགྱུར་ནི་ལ་སོགས་པའི་ ཁྱད་ཚོས་མ་འདྲཝ་བྱུང་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་འབདཝ་ལས་ བྱ་ཚིག་ལས་གྱུར་པའི་མིང་དང་ བྱ་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ འབྲེལ་བ་ག་དེ་སྦྲེ་བྱུང་ཡོདཔ་ཨིན་ན་ བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་དོན་འགྲེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། (༡༩༩༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༥༨) ནང་ལུ་ "བྱ་བའི་མིང་གིས་བྱ་བ་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། ཚིག་ཕྲད། ཚིག་གྲོགས། སྦྱ་ཕྱིའི་གོ་རིམ། སྒྲ་ཡང་ལྟོ། ཚིག་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་བ་སོགས་ལས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་རྗོད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་འགྱུར་རྒྱུ་མེད" ཟེར་གསུངས་ཏེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ བྱ་ཚིག་དང་ བྱ་ཚིག་ལས་གྱུར་པའི་མིང་གི་སྐོར་དབྱེ་བ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་དཔྱད་དེ་ གོ་བདེ་བའི་ཐོག་ལས་བཤད་ནི་ཨིན། ཞིབ་འཚོལ་གྱི་རྩོམ་ཤོག་འདི་གི་དོན་ལུ་ ཁུངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གནས་ཚུལ་བསྡུ་ལེན་འབདཝ་ཨིན། ཁུངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་ནང་ལས་ཡང་ སྐད་ཡིག་གི་གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་དང་ ལམ་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབདཝ་ཨིན།

རྩོམ་ཤོག་འདི་ནང་ལུ་ བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་ར་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་རྐྱང་། དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་། བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་བསྟན་གྱི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ། ལས་ཚིག་བྱེད་དངོས་གཙོར་བསྟན་གྱི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་བསྟོན་པའི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇུག་ཚུལ། བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ། བྱ་བའི་མིང་ལས་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་མིང་གི་ཁྱད་ཚོས་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཞིབ་འཚོལ་དང་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ཡོདཔ་ཨིན།

རྩོམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

ཛོང་ཁ་རབ་གསལ་ལམ་བཟང་། (༡༩༩༠) ནང་ལུ་ རྗོད་སྒྲ་དང་གཞན་ཡང་ རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་བསྟན་པའི་སྐབས་ རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་མིང་གི་སྐོར་བསྟན་ཡོདཔ་སྦེ་མཐོང་ཅི། དེ་མ་ཚད་ ཛོང་ཁའི་དུས་གསུམ་རབ་གསལ། (༢༠༡༡) ནང་ལུ་ དུས་གསུམ་གྱི་ཡིག་སྡེབ་དང་ ཡིག་གཟུགས་འགྱུར་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལས་བསྟནམ་ཨིན་པས་མཐོང་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཛོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ་རབ་དགའི་རྒྱུད་མངས། (༢༠༡༥) ནང་ལུ་ཁ་སླབ་ཐངས་ཀྱི་སྐོར་དང་ གཞན་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་ཚུ་གིས་ ཛོང་ཁ་ལྷབ་སྦྱང་འབདཝ་ནི་དོན་ལུ་ ཀྲུངམ་ཅིག་བཀོད་དེ

ཡོད་པ་མཐོང་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པ་སྟེ་མཇལ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་ཡང་ ཛོང་ཁའི་བརྡ་གཞུང་སྟོང་བའི་སློབ་མེ། (༢༠༡༣) ནང་ལུ་ཛོང་ཁའི་ཁ་སྐད་དང་ཡི་གུའི་བཟོ་རྣམ། ཡི་གུའི་སྐྱེ་གནས་དང་རྒྱུ་རྐྱེན། ཛོང་ཁའི་དམིགས་བསལ་རྗོད་སྒྲ་དང་ མིང་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་གསུངས་ནུག ཛོང་ཁའི་དག་རྒྱུན་དག་པའི་ཁྲུས་ཆུ། (༢༠༡༢) ནང་ལུ་ཡང་ དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྗོད་སྒྲ་དང་། ལེགས་སྦྱར་ནང་ཡོད་པའི་གསལ་བྱེད་གཞན་གྱི་རྗོད་སྒྲ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་བསྟནམ་ཨིན་པས། དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིག་པའི་དྭངས་ཤེལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། (༢༠༠༩) ཟེར་མི་ནང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ དུས་གསུམ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་གཞག་ཚུ་བཀོད་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་དང་འདྲཝ་སྦེ་ ཛོང་ཁའི་བརྡ་གཞུང་གསརཔ་ སྤྱར་ཐེངས་དང་པ་ (༡༩༩༠) ལུ་བཏབ་མི་དང་ སྤྱར་ཐེངས་༢ པ་(༡༩༩༨) ལུ་བཏབ་མི་ སྤྱར་ཐེངས་གསུམ་པ་ (༡༩༩༩) ལུ་བཏབ་མི་ སྤྱར་ཐེངས་༤ པ་ (༢༠༠༠) ཚུ་ནང་ཡང་ གོང་ལུ་བཀོད་མི་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དོན་ཚན་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ཟུར་ཙམ་ཅིག་ཡངམ་གསུངས་པས། དེ་བཟུམ་སྦེ་ར་ ཛོང་ཁའི་འགྲེལ་བཤད་རབ་གསལ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ། (༡༩༧༡) ནང་ལུ་ཛོང་ཁའི་དག་གཞིས་ཡི་གེའི་སྐྱེ་གནས་དང་ མཐུན་པར་སྦྱོར་ཀློག་རྒྱབ་ཚུལ། ཡིག་གེའི་སྒྲ་རྩོལ་མཐུན་པ་ལས་ཛོང་ཁའི་བརྗོད་དག་སྒྲུབ་ཚུལ། ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་དང་འདྲཝ་སྦེ་ བརྡ་སྤྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་གླིང་བརྗོད་ཆེན་མོ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག (༢༠༡༡) ནང་ལུ་ཡང་ བྱ་ཚིག་དུས་གསུམ་ལས་མིང་མང་ཅུང་གྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ཟེར་མི་དོན་ཚན་འདི་གི་སྐབས་ "ཞོར་ལ་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་མང་། །ད་ལྟ་མང་ཞིངམ་འོངས་དང་། །འདས་དང་སྐུལ་ཚིག་རིམ་བཞིན་ཅུང་། །" གསུངས་ཡོདཔ་མ་གཏོགས་གཞན་འགྲེལ་བཤད་གཱ་ནེ་ཡང་མེདཔ་ལས་ འདི་ཚུ་ལུ་བལྟ་སྟེ་འབད་རུང་ དོན་ཚན་ཛོང་ཁའི་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལས་མེདཔ་ཨིནམ་ཤེས་ཚུགས་ཏེ་ཡོདཔལས་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་འབད་ཡི།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ།

ཞིབ་འཚོལ་ཐབས་ལམ་ཡང་ གྷར་ཧརྟ་ཕྲིར་འདེ་ཏ་རིཀ་མུ་ལར་ (Gerhard Friedrich Muller) གིས་ དོན་ཚན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ ཁྱུངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ནང་ལས་ཡང་ གནད་དོན་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་དང་ ལག་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དགོཔ་སྦེ་སླབ་སྟེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ གོང་གི་ཐབས་ཤེས་གཉིསཔོ་དེ་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི། ག་ཅི་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ གནད་དོན་འདི་གི་སྐོར་ལས་ ཛོང་ཁའི་མཁས་མཆོག་ཚུ་གིས་མཛད་དེ་ཡོདཔའི་ ཛོང་ཁའི་མིང་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཀི་དེབ་ཚུ་ལྷག་སྟེ་ གནས་ཚུལ་བསྡུ་ལེན་འབད་ཡོདཔ་མ་ཚད་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ འབྲུག་པའི་མཁས་དབང་ཚུ་གིས་མཛདཔ་མི་ བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ཚུ་ ལྷག་སྟེ་བརྟག་དཔྱད་འབད་དགོཔ་བྱུང་ཡི། གཞན་ཡང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་ཁྱུངས་དང་ དམིགས་དོན་ཚུ་ བྷརནརྟ་(Bernard 1988) གིས་ཁྱུངས་བཙན་ཐབས་ཤེས་ནང་ལས་ རིམ་སྒྲིག་གི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ (semi structured interview) འདི་ དང་པ་ཞིབ་འཚོལ་པ་ཚུ་ལུ་ སྔོན་གོང་ལས་དྲི་བ་ཚུ་

 E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

གྲ་སྒྲིག་འབད་དེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ མི་དང་གཅིག་ཁར་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ག་དེ་སྦེ་འབད་ནི་ཨིན་ན་ཚུ་གི་ལམ་སྟོན་འབད་བའི་ཁར་ ཁུངས་དང་ལྡན་པའི་གནད་སྡུད་ཚུ་ཐོབ་ཚུགས་ཟེར་སླབ་བཞིན་དུ་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་དོན་ཚན་འདི་ རིམ་སྒྲིག་གི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ (semi structured interview) གི་ཐོག་ལས་ ཛོང་ཁའི་མཁས་དབང་ཚུ་ལུ་ དྲི་བཀོད་འབད་དེ་ ཡིག་ཐོག་ཁར་བཀོད་ནི་དང་ སྒྲ་བཟུང་སྦེ་ གནད་སྡུད་ཚུ་བསྡུ་སྒྲིག་ཚུ་འབད་ཡི།

གཞན་ཡང་ ཞིབ་འཚོལ་འདི་གི་དོན་ལུ་ ཀྲོ་སི་མྨན་ (Crossman 2019) གིས་ དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་ཐངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་བཞི་ལྟ་དེ་ཅིག་ གསུངས་ཡོད་པའི་གྲས་ལས་ འོས་མིན་དཔེ་ཚད་ (non-probability sampling) འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ དེ་གི་ནང་ལས་ཡང་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་དཔེ་ཚད་ (purposive sampling) འདི་ མི་སྡེ་ནང་ལུ་སྡོད་མི་ མི་སེར་ཕོ་མོ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ག་ར་དང་གཅིག་ཁར་ དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་ནི་མེནཔར་ ཞིབ་འཚོལ་པ་རང་གི་དོན་ཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོདཔ་འི་མི་ངོ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་དེ་ གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབད་མི་འདི་ལུ་སླབ་ཨིན་ཟེར་བཀོད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ དེ་གི་ཞིབ་འཚོལ་འདི་ནང་ཡང་ ཁ་སྐད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་ཨིནམ་ལས་ མི་ངོ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ཐད་ཀར་དུ་དྲི་དཔྱད་འབད་དེ་ གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་འབད་ཡོདཔ་ལས་ འོས་མིན་དཔེ་ཚད་ནང་ལས་ དམིགས་གཏད་ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ཚད་ (non-probability sampling) (purposive sampling) འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཅི།

གྲོས་བསྡུར།

ཞིབ་འཚོལ་འདི་ནང་གྲོས་བསྡུར་གཙོ་བོ་ར་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ། བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། མིང་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བྱ་ཚིག་མིང་སྦྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ འབད་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཚུ་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་དཔེ་རེ་བཀོདཔ་ཅིན། དང་པ་ར་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཚིག་དཔེར་ན། སྒོ་སྲུངཔ། གཙོད་གཏང་མི། ཞྭ་སྦྱོར། སྐྱབ་ཁང་། སྐྱབ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་བཟུམ་ཨིན།

དེ་ལས་གཉིས་པ་དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཚིག་ དཔེར་ན་ གདུལ་བྱ། ལྷུང་བཟེད། སྐད་བསྒྱུར་གླིང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། གསུམ་པ་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་ཚིག་ཡང་། དཔེར་ན། འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་རྣམས་ཀྱི། །མཚམས་སྦྱོར་སྒྲ་ལ་ཐོགས་པ་མེད། །ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་འདི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན།

བཞི་པ་ ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཚིག་ཡང་། དཔེར་ན་སྤྱོད་ཚན་ཟེར་མི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། ལྔ་པ་ བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཚིག་འདི་ཡང་། དཔེར་ན། བརྩམས་ཆོས་ཟེར་མི་འདི་བཟུམ་ཅིག་ཨིན།

དྲུག་པ་ མིང་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བྱ་ཚིག་མིང་སྡེ་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་། དཔེར་ན་ རིག་པ། ལྟ་བ། བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་དང་། མིང་མཐའ་མེད་པའི་རིགས་ དཔེར་ན། འཛུགས་སྐྲུན། ཐོབ་ཤོར། བསམ་འཆར། སངས་རྒྱས། དཔྱད་རྩོམ། གསོ་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་ཚུ་བཟུམ་ཨིན།

བརྡ་སྤྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་གླིང་བརྗོད་ཆེན་མོ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག། (༢༠༡༡) ཤོག་གྲངས་༢༨༩ ནང་ལུ་ཡང་ "ཞོར་ལ་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་མང་། །ད་ལྟ་མང་ཞིང་མ་འོངས་དང་། །འདས་དང་སྐུལ་ཚིག་རིམ་བཞིན་ཅུང་། །" ཟེར་གསུངས་ཡོད་མི་ཚུ་མཐོང་པ་ལས་བརྟེན་ བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་ཚུ་ཡང་ ལྷག་སྟེ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོཔ་བྱུང་ཡི། རྫོང་ཁའི་བརྡ་གཞུང་གསར་པ། (༡༩༩༠) རྫོང་ཁའི་འགྲེལ་བཤད་རབ་གསལ་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་ (༡༩༧༡) ཚུ་ནང་ལུ་ རྫོང་ཁའི་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གི་བསྐོར་ཚུད་དེ་ཡོད་མེད་བརྟག་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ གོང་གི་དོན་ཚན་འདི་གི་ཐོག་ལུ་ཟུར་ཙམ་ཅིག་ཡངམ་གསུངས་པས་ཟེར་ཏ་གོ་ཚུགས་ཅི།

དེ་ལས་རྩོམ་ཤོག་འདི་གི་བཅུད་དོན་དོམ་ར་ བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚུ་ དུས་གསུམ་ག་ཅི་ལས་གྲུབ་ཨིན་ན་སྟོན་ནི་འདི་ཨིནམ་བཞིན་དུ་ ལས་ཚིག་གི་སྒོ་ལས་བཏགས་པའི་མིང་དང་། བྱེད་ཚིག་སྒོ་ལས་བཏགས་མི་མིང་། བྱས་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ལས་བཏགས་པའི་མིང་ཚུ་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དུས་གསུམ་གཏན་འབེབ་འབད་དེ་ཡོད་མི་འདི་ཨིན།

དང་པ། དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་རྐྱང་གྲུབ་ཚུལ།

དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་རྐྱང་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་རྒྱབ་པ་ཅིན་ དེ་ཡང་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ བྱེད་ཚིག་ཚུ་མིང་སྡེ་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་མི་ཅིག་ལུ་གོཝ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། འཇིགས་པ་བརྒྱད་སྐྱོབ། སྤྱོད་འཇུག། སྒོ་སྲུངཔ། གཅོད་གཏང་མི། ཚེ་སྒྲུབ། བློ་སྦྱོང་། སྒྲུབ་ཁང་། སྒྲུབ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གོ་དོན་འདི་ བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་མི། སྒོ་སྲུངམི། གཅོད་གཏང་མི་སོགས་གང་ཟག་ལུ་གོ་དགོཔ་ཨིནམ་མ་ཚད་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཅིག་ཨིན། སྒྲུབ་ཁང་དང་། སྒྲུབ་སྡེ། ཟེར་མི་ཚུ་ལུ་ བ་ཡིག་སྔོན་འཇུག་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ སྒྲུབ་པ་པོ་ལུ་དབང་བའི་ཁངཔ་དང་། སྒྲུབ་པ་པོའི་འདུས་སྡེ་ཨིན་པའི་ཆ་ལས་ དངོས་པོ་བདག་སྟོན་གྱི་ བྱེད་ཚིག་གི་འཇུག་སྒོ་གཙོ་བོ་ཨིནམ་མ་གཏོགས་ དུས་གཙོ་བོ་མེན་ནི་འདི་གིས་ཨིན། དེ་བཟུམ་སྦེ་ གོ་བ་གཞན་མི་ཅིག་གི་ཁ་ཐུག་ལས་བཤད་རུང་ སྒྲུབ་ཁང་ཟེར་བའི་

 E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

སྐབས་ ཁང་པ་ཟེར་མི་འདི་ བསྒྲུབ་བྱ་མེན་ཟེར་ག་གིས་ཡང་ཤེས་ཚུགསཔ་ཨིན།

དེ་མ་ཚད་ བྱ་ཚིག་འདི་ཚུ་མིང་སྤྱི་གྲུབ་ཚར་བའི་བསྟུད་ལས་ མིང་འདི་ལུ་བསྒྱུར་བ་གནམ་མེདས་མེད་འབདམ་ཚོག་མི་འདི་ཡང་ གསུང་རྩོམ་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་ (༢༠༡༨ ཤོག་གྲངས་ ༨༣) ནང་ལུ་

> མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་སོགས་ལོ་ཙ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་སྐད་དོད་བཞག་དུས་དང་ཆོས་ཚིག་ལ་མཁོ་བའི་བརྡ་གསར་པ་སྒྱུར་བ་རྣམས་བཀས་བཅད་ནས་ཕྱིས་མཁས་པ་དང་ལོ་ཙ་བ་སུས་ཀྱང་བསྒྱུར་བཅོས་བཏང་མི་ཆོག་པ་བཟོས་པར་བརྟེན་དེ་རྗེས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཕྱིན་ཀྱང་སྔོན་གྱི་བཀས་བཅད་བཞིན་བསྒྱུར་བར་བརྟེན་བོད་སྐད་ཐོག་ཆོས་ཚིག་དང་བརྡ་གསར་པ་སྒྱུར་བ་རྣམས་མི་མཐུན་པ་མ་བྱུང་བ་ནི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་གཟིགས་ཤིང་མཁྱེན་ཏོ། །

ཟེར་གསུངས་ཏེ་ཡོདམི་དང་ རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཨིན།

གཉིས་པ། དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་།

དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ གཙོ་བོ་དངོས་པོ་གཞན་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིན་ན་གྲུབ་པའི་མིང་རྐྱང་དེ་ཚུ་ལུ་སླབ་ཨིན། དེ་དཔེར་ན་ གདུལ་བྱ། ལྟུང་བཟེད། སྐད་བསྒྱུར་གླིང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མི་ཚུ་ གཙོ་བོ་དངོས་པོ་གཞན་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིན་ན་གྲུབ་པའི་མིང་རྐྱང་ཨིན། གཞན་ཡང་། བཟློག་གོ་དམར་ཆེན་གཏོར་མས་བཟློག །བསྒྱུར་རོ་ལྟུས་ངན་དགྲ་ལ་སྒྱུར། །ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ དང་པ་བཟློག་བྱ་དང་། བསྒྱུར་བྱ་ཟེར་མི་ཚུ་ དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཚིག་དང་། གཉིས་པ་འདི་བཟློག་བྱེད་དང་། སྒྱུར་བྱེད་འདི་ཚུ་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ཚིག་གི་ནུས་པ་ཨིནམ་ཤེས་དགོ། དེ་བཟུམ་སྦེ་ར་ བསྒྱུར་བཅོས། གློག་བརྙན། ལ་སོགས་པའི་མིང་གསརཔ་ ཡོདམི་ཚུ་ཡང་འདི་གི་ཁོངས་སུ་འདུཔ་ཨིན། ཞོར་ཁ་ ངེས་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ (༢༠༡༨ ཤོག་གྲངས་ ༣༡) གྱིས་ དུས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱ་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ལ་དབྱེ་བ་ཟེར་ བྲིས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ གལ་ཆེ་དྲགས་ཅིག་སྤྲི་མཇལཕྱ་ལས་ འདི་ནང་མིང་ཙམ་ཅིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཀོད་པ་ཅིན། དེ་ཡང་ དང་པ་བྱ་ཚིག་འདས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། གཉིས་པ་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། གསུམ་པ་ བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཞི་པ་ སྐུལ་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ལྔ་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། དྲུག་པ་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བདུན་པ་ བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བརྒྱད་པ་ སྐུལ་ཚིག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། དགུ་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་མ་འོངས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་གཅིག་པ་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་ད་ལྟ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་གཉིས་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་སྐུལ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་གསུམ་པ་ བྱ་ཚིག་མ་སྐུལ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་

བཞི་པ་ བྱ་ཚིག་དཀྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅོ་ལྔ་པ་ བྱ་ཚིག་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་དྲུག་པ་ བྱ་ཚིག་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་བདུན་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅོ་བརྒྱད་པ་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། བཅུ་དགུ་པ་ བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉི་ཤུ་པ་ བྱ་ཚིག་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་གཅིག་པ་ བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བ་གཉིས་དང་ འདས་པ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་གཉིས་པ་ བྱ་ཚིག་ད་ལྟ་བཞི་ཚོགས་ཀྱི་མིང་། ཉེར་གསུམ་པ་ བྱ་ཚིག་ལྔ་འམ་ལྔ་ཡན་ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་བཞི་པ་ བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་ལྔ་པ་ བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་དྲུག་པ་ བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། ཉེར་བདུན་པ་ མིང་རྐྱང་དང་བྱ་ཚིག་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མིང་། ཉེར་བརྒྱད་པ་ ཚིག་ཕྲད་དང་ བྱ་ཚིག་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མིང་། ཉེར་དགུ་པ་ བྱ་ཚིག་མིང་མཐའ་དང་བཅས་མིང་དུ་འགྱུར་བ། སུམ་ཅུ་པ་ བྱ་ཚིག་སྔོན་འཇུག་བསུབས་ནས་མིང་དུ་འགྱུར་བ། སོ་གཅིག་པ་ བྱ་ཚིག་ལ་ཛེ་འཇུག་གམ་ཡང་འཇུག་གསར་དུ་བསྣན་པས་མིང་དུ་འགྱུར་བ། སོ་གཉིས་པ་ བྱ་ཚིག་བདག་སྒྲ་ཕལ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་། སོ་གསུམ་པ་ བྱ་ཚིག་གི་མིང་མཐའ་འགྱུར་ནས་མིང་དུ་གྱུར་པ། ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ལེ་ཤ་བཤད་དེ་འདུག་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན།

དེ་མ་ཚད་གཞན་ཡང་ འབྲུག་གཞུང་ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག (༢༠༢༠ ཤོག་གྲངས་ ༥༨ ལས་ ༦༡) ཚུན་ བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གི་སྐོར་ གསུངས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ མིང་རྐྱང་དང་ མིང་གི་ཧེ་མ་བྱ་ཚིག་གཅིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་གྲུབ་པའི་མིང་། མིང་གི་ཤུལ་མ་བྱ་ཚིག་གཅིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་གྲུབ་པའི་མིང་། བྱ་ཚིག་གཉིས་བསྡེབས་ལས་བརྟེན་གྲུབ་པའི་མིང་ཟེར་ གསུངས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ མིང་ཅམ་ཅིག་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན།

གསུམ་པ། བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ།

བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ ལས་ཚིག་ཡིན་པ་ལུ་ ཚིག་སླབ་པའི་སྐབས་ བྱ་བ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པར་ བྱ་སྤྱོད་དམ་ བྱ་འགུལ་གང་རུང་ཅིག་མིང་སྦྲེ་གྲུབ་མི་ཅིག་ལུ་བཞག་དགོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་རྣམས་ཀྱི། །མཚམས་སྦྱོར་སྒྲ་ལ་ཐོགས་པ་མེད། །ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་འདི་ཚུ་བཟུམ་ཡིན། དེ་ཚུ་ངོ་མ་འདི་བྱ་ཚིག་ཡིན་པ་སླབ་མི་དགོ། ཡིན་རུང་དཔྱེ་སྐབས་སུ་འབབ་པ་ དེ་བྱ་ཚིག་སྦྲེ་མ་གྲུབ་ ག་ཅི་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ འདི་གི་སྐབས་ཀྱི་ འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པ་པོ་ཅིག་གིས་ ག་ཅིག་འབད་རུང་ཅིག་ འབྲི་ནི་དང་ཀློག་པ་བཤད་པ་སོགས་སྟོནམ་མེན་པ་ འབྲི་བ་དང་ཀློག་པ་དང་བཤད་པའི་ལྷ་གི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་དོ་བཟུམ་ཅིག་ཡིན། འདི་བཟུམ་མིའི་ལས་ཚིག་ བྱ་བའི་ངོ་བོར་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ དུས་གསུམ་ལས་ ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འཇུགཔ་ཡིན།

འདས་ཚིག་གིས་ལྟ་དང་བྱ་བ་ག་ཅིར་ཨིན་རུང་ འབད་ཚར་མི་ཅིག་སྟོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་ འབད་ཚར་མི་བྱ་བ་འདི་གིས་འབད་ནི་ཨིན་པའི་བྱ་བ་ལྷག་མ་སྟོན་མི་ཚུགས་ དེ་འབདཔ་ལས་བརྟེན་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེདཔ་ཨིན། དེ་བཟུམ་སྦེ་ སྐུལ་ཚིག་གིས་ཡང་ གཞན་ཅིག་ལུ་ ལྟ་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་འབད་རུང་ཅིག་ སྐུལ་བ་ཙམ་ཅིག་ལས་བརྒྱལ་གཞན་བྱ་བ་ ངོམ་གྱི་དོན་སྟོན་མ་ཚུགསཔ་ལས་བརྟེན་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ལུ་མི་འཐུག། དེ་བཟུམ་སྦེ་ ལས་ཚིག་དུས་གསུམ་སྐུལ་ཚིག་དང་བཅས་པ་རེ་རེ་ལུ་དབྱེ་བ་དཔྱད་དེ་ བརྟག་དཔྱད་འབད་བལྟ་བ་ཅིན་ ཚོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ལས་ བྱ་བའི་ཚིག་གྲམ་ལས་ཚིག་ཟེར་མི་འདི་ བྱ་བའི་ལས་སམ་བྱེད་པའི་ལས་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་གིས་སྟོན་དགོཔ་ལས། འདས་ཚིག་དང་། སྐུལ་ཚིག དགག་སྒྲའི་སྐུལ་ཚིག་ཚུ་གིས་ ལྟ་དང་བྱ་བ་ངོམ་སྟོན་ཚུགས་པའི་ནུས་པ་མེད་ནི་འདི་གིས་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་གྲུབ་པའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ བྱ་བ་ངོམ་གྱི་དོན་ཡོདཔའི་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་དང་ བྱེད་ཚིག་ད་ལྟ་བ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་འོས་འབབ་མེདཔ་ཨིན་ནོ། (མཁྱེན་རབ་འོད་ཟེར། ༢༠༠༣ ཤོག་གྲངས་ ༢༨༢) ནང་ལུ་ "ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཚོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱ་བའི་ཚིག་གྲམ་ལས་ཚིག་ཅེས་པ་ནི་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པའི་ལས་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་གིས་སྟོན་དགོས་པ་ལས། འདས་ཚིག་དང་། སྐུལ་ཚིག་དགག་སྒྲའི་སྐུལ་ཚིག་བཅས་ཀྱིས་ནི་ལས་དངོས་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེད" ཟེར་གསུངས་ཏེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ཨིན།

ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ཡང་ ལས་ཚིག་གི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལས་ ལས་ཀྱི་ཆ་ཟེར་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལས་ཚིག་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་འདི་ལུ་ མིང་གི་གྲུབ་ཆའི་སྒོ་ལས་ཕྱེ་བ་ཅིན། ལས་ཚིག་རང་རྐྱང་རྐྱང་སྦྲེ་གྲུབ་པ་དང་། ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་གཅིག་ཁར་སྦྲེ་གྲུབ་པ། ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པ་ ལ་སོགས་པ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་རེ་རེ་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་བཀོདཔ་ཅིན། ལས་ཚིག་ཁོ་རང་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དུ་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་དཔེར་ན། གོང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ འབྲི་དང་ཀློག་དང་བཤད་ཚུ་དང་། མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་ཏེ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་མོ་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དང་། བཀྲ་ཤིས་བཟོ་ལུ་མཁས་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ བཟོ་ཟེར་མི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་ གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་ མིང་སྦྲེ་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་མི་དཔེར་ན། སྐྱོན་བརྗོད། ཡིག་སྒྱུར། སྒྲ་སྒྱུར། སློབ་འབྱེད། དུག་སེལ། ཧ་རྒྱུག ངག་འཁྱིལ། གདོང་ཐུག སྒྲོ་འདོགས། སྐུར་འདེབས། ནང་འདྲེན། དྲན་སྐུལ། ཕྱིར་འཚོང་། ཞིབ་དཔྱོད། འཁོན་འཛིན། བདག་འཛིན། ཕྱོགས་བསྡུ། ཕྱོགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན། དེ་འབདཔ་དལ་ལུ་གིས་ ཕྱོགས་བསྡུ་དང་ ཕྱོགས་སྒྲིག་ཟེར་མི་ཚུ་ཡང་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཟེར་འབྲི་མི་ཡང་ཡོདཔ་ལས་ དེ་འཛོལ་བ་ཨིནམ་ཤེས་དགོ། དེ་བཟུམ་སྦེ་ བརྡ་སྤྲོད་སྦྱོར་བ་རྣམ་བཞི་རབ་གསལ། (༢༠༠༨ ཤོག་གྲངས་༡༥༢) ནང་ལུ་གསུངས་ཡོད་མི་ཚུ་ སྐད་བསྒྱུར་འབད་དེ་བཀོདཔ་ཅིན། དེ་ཡང་ཕྱོགས་བསྡུ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཟེར་མི་གཉིསཔོ་འདི་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་སྦྲེ་གྲུབ་

གྲུབ་ཡིནམ་ལས་ འདས་ཚིག་འཇུག་ནི་མེདཔ་ཡིནམ་ གོང་གི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཞེས་ཚུགས།

གཞན་ཡང་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཟེར་བྲི་བ་ཅིན་ བསྡུས་དང་བསྒྲིགས་ཟེར་མི་འདི་ ག་ཅི་འབད་རུང་ ཅིག་ བསྡུས་ཚར་མི་དང་ བསྒྲིགས་ཚར་བའི་དོན་སྟོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་ ཕྱོགས་བསྡུས་དང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཟེར་མི་ འདི་ འོག་ལས་ ལས་ཚིག་བྱུས་འབྲས་ཀྱི་ དངོས་པོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དུ་གྲུབ་པ་ ཟེར་བའི་སྐབས་འཐོན་ནི་ཡིནམ་ ལས་ འདི་ནང་གཟིགས་གནང་། དཔའ་རིས་སངས་རྒྱས། (༡༩༩༩ ཤོག་གྲངས་ ༤༥༨) ནང་ལུ་ཡང་ གོང་གི་ གནད་དོན་དང་ཆ་འདྲཝ་སྦེ་གསུངས་ཏེ་ཡོདཔ་ལས་ ཏ་གོ་ཚུགས་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན། ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་ འདུས་ཏེ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དུ་གྲུབ་པ་ཟེར་མི་འདི་ཡང་དཔེར་ན། བཟོད་སྒོམ། ལྟ་སྐོར། བརྟག་དཔྱད། རྟོག་དཔྱོད། རྩོམ་སྒྲིག བསྡུ་སྒྲིག་ སྲུང་སྐྱོབ། སློབ་སྦྱོང་། འཁྲབ་སྟོན། གསོ་སྐྱོང་། དཔྱད་བསྡུར། སློབ་སྟོན། དར་ཁྱབ། བཤད་སྒྲུབ། སྒྲུབ་སྦྱོང་ཟེར་མི་ཚུ་བཟུམ་ཡིན། བཙུད་བསྡུ་བ་ཅིན། ལས་ཚིག་བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་ མིང་དུ་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འཇུགཔ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ལས་ ཡང་ ད་ལྟ་བ་ལུ་འཇུག་མི་མང་། དེ་ཡང་གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཚུ་གི་ནང་ལས་ བཤད་སྒྲུབ་དང་བརྟག་དཔྱད་ཟེར་མི་ལ་ ལུ་ཅིག་ མ་གཏོགས་གཞན་མང་ཆེ་བ་ལུ་ ད་ལྟ་བའི་ལས་ཚིག་འཇུག་སྟེ་ཡོད་མི་འདི་གིས་ཡང་ ངེས་ཞེས་འཛོངས་ ཚུགས་ཟེར་ཞུ་ནི་ཡིན།

བཞི་པ། ལས་ཚིག་བྱེད་དངོས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ།

བྱེད་དངོས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ ལས་ཚིག་ བདག་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ བདག་གི་ཆར་གཏོགས་ པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ མིང་ཅིག་ལུ་སླབ་ཡིན། མིང་གྲུབ་ཚུལ་འདི་གི་རིགས་ལ་ ལུ་ དུས་གསུམ་ལས་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ན་འཇུགཔ་ཡིན། ད་ལྟ་བ་འདི་ བདག་གཞན་གཉིས་ལས་ བདག་དང་བྱ་བྱེད་ལས་ གསུམ་ལས་ བྱེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མི་མང་། མ་འོངས་པ་འདི་ བདག་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་དང་ བྱ་ བྱེད་ལས་གསུམ་ལས་ ལས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་ཡང་ སྦྱོར་གཞི་གཙོ་ཆེ་ཤུང་ གི་ཐོག་ལས་ཕྱེཝ་ཡིནམ་ལས་ སྐབས་སུ་བབས་པའི་ བྱེད་དངོས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་འགྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ བྱེད་ ཚིག་ད་ལྟ་བ་འཇུགཔ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་དཔེ་ཅིག་བཞག་པ་ཅིན། ལཱ་དང་བྱ་བ་ག་ཅིར་ཡིན་རུང་ སྒྲུབ་མི་ལུ་སྒྲུབ་པོ་པོ་ དང་ སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དངོས་གང་རུང་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་ཟེརཝ་མ་གཏོགས་ ལས་བསྒྲུབ་པ་པོ་དང་བསྒྲུབ་བྱེད་ཟེར་མི་ འབྲི། དེ་བཟུམ་སྦེ་འབྲི་བྱེད་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་ལུ་བྲི་བྱེད་དང་ བྲིས་བྱེད། ཡི་གུ་འབྲི་མི་ལུ་ བྲི་མི་དང་བྲིས་མི་ཟེར་སླབ་ནི་མེད་ མི་འདི་ཡང་ དེ་གིས་ཏ་གོ་ཚུགས་པས། ཇོང་ཁ་གི་ཀུན་གསལ་ཚུ་ནང་ བྲིས་མི་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ བྲིས་འདི་ རྗེས་ འཇུག་ས་ཡོད་མི་དེ་བྲི་དོ་ཡོདཔ་ལས་ དེ་ཚུ་ཡང་བརྟགས་ཞིབ་དཔྱད་དགོཔ་འདུག། ཀརྨ་སི་ཏུ། (༢༠༠༣ ཤོག་

གྲངས་༥) ནང་ལས “བྱེད་པ་པོ་བདག་གི་དངོས་པོའི་སྒྲ་ནི། སྒྲུབ་པ་པོ། སྟོན་པ་པོ། གཙོད་པ་པོ། འབྱིན་པ་པོ། སྒྲུབ་བྱེད། སྟོན་བྱེད། གཙོད་བྱེད། འབྱེད་ལྟ་བུ” ཟེར་དུས་དཔེ་བཞག་པའི་ལས་ཚིག་རྐྱངམ་ཅིག་ བྲིས་ཏེ་ཡོདཔ་ལས་ཡང་ ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ཚུགས།

མིང་གྲུབ་ཚུལ་འདི་གི་རིགས་ལུ་ནང་གསེས་ ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་དང་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པའི་མིང་དང་ ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་མི་ཚུ་རེ་རེ་བཞིན་ དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་བཀོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་དང་པ་ ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་དང་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་ གྲུབ་པའི་མིང་འདི་དཔེར་ན། སྟོན་པ། སློབ་མ། སྲུངམ། རྩོམ་པ་པོ། སྲིག་པ་པོ། རྩོམ་སྒྲིག་པ། རྒྱལ་བ། གཏེར་སྲུང་། ཆོས་སྐྱོང་། ཡོངས་འཛིན། རྗེས་འཇུག དུད་འགྲོ། ཆོས་སྐྱོང་། གཟུགས་འཛིན། སྒྲ་འཛིན། ཉེན་སྲིབ། སྒོ་སྲུང་ཟེར་མི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། སྟོན་དང་སློབ་ཟེར་མི་འདི་ཚུ་བཟུམ་ རང་གི་ངོ་བོ་ ལས་ཚིག་ཨིནམ་ གསལ་ཏོག་ཏོ་ཨིན་རུང་ དེ་ཚུ་གི་མིང་གི་ཆ་ཤས་པ་དང་ མ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ སྦྱར་ཏེ་མིང་སྦྲི་གྲུབ་ཨིན།

གཉིས་པ་ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པའི་མིང་དཔེར་ན། བསྟན་འཛིན། འདུལ་འཛིན། ཐོས་འཛིན། ཤེས་སྲིབ་ལ་སོགས་པ་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། བསྟན་དང་འདུལ་དང་འཛིན་ཟེར་མི་ཚུ་ རང་གི་ངོ་བོ་ བྱ་ཚིག་ཨིནམ་སླབ་མ་དགོཔ་ཨིན་རུང་ བསྟན་དང་འཛིན་ཚུ་ བྱ་ཚིག་ཧེ་མ་དང་ཤུལ་མ་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་ མིང་སྦྲེ་གྲུབ་ནི་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་ག་དེ་སྦྲེ་ཟེར་བ་ཅིན། བསྟན་དང་འཛིན་འདུས་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་པོ་ཟེར་ བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྟོན་པའི་མིང་སྦྲེ་གྲུབ་ཡོདཔ་མ་ཚད་ གཞན་མི་ཚུ་ཡང་རིགས་བསྒྲིས་ཏེ་བལྟ་བ་ཅིན་བཏུབ་པས། འདི་ནང་ ལུ་དམིགས་བསལ་སྦྲེ་ཤེས་དགོཔ་ཅིག་ ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་སྦྲེ་གྲུབ་པའི་མིང་གི་ དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ་འདི་ མིང་གི་ཆ་ཤས་ཤུལ་མམ་འཛིན་དང་ སྲིབ་འདི་ཚུ་ལས་བཞག་དགོཔ་མ་གཏོགས་ མིང་གི་ཆ་ཤས་ ཧེ་མམ་ བསྟན་དང་འདུལ་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་བཞག་ནི་མེད་ དེ་ཡང་ག་ཅི་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ བསྟན་འཛིན་དང་ འདུལ་འཛིན་ཚུ་གི་ མིང་གི་ཆ་ཤས་ཧེ་མ་བསྟན་དང་འདུལ་ཚུ་ རང་གི་རྣམ་པ་ ལས་ཚིག་སྦྲེ་ཡོདས་ཅིག་རུང་ དོན་དག་འདི་བསྟན་པ་དང་འདུལ་བ་ཚུ་གི་ ཚིག་བསྡུས་ཏེ་སོང་སོངམ་ཅིག་ཨིན་པས། མིང་ཧིལ་པོ་སྦྲེ་ཡོད་མི་བལྟ་སྟེ་འབད་རུང་ བྱེད་དངོས་གཙོ་བོར་སྟོན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ མིང་གི་ཤ་ཆས་ཤུལ་མམ་འདི་ལུ་ཡོདཔ་ཨིནམ་ཧ་གོ་དགོཔ་འདུག་ཟེར་མནོཝ་མས།

ལྔ་པ། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་གྱི་འཇུག་ཚུལ།

ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ཟེར་མི་འདི་ཡང་ ལས་ཚིག་གི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལས་ ལས་ཀྱི་ཆ་ཟེར

ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་མིང་ཅིག་ལ་སླབ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ སྦྱོང་ཚན་སྦྱངས་ཟེར་མི་བཟུམ་ཅིག་ལུ་བལྟ་རུང་ སྦྱོང་ཚན་ཟེར་མི་འདི་ སློབ་ཕྲུག་གིས་སྦྱང་ནི་གི་ ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅིག་ལུ་གྱུར་ཡོདཔ་དང་། ཡང་སྦྱོང་ཚན་ཟེར་བའི་མིང་རང་གི་ཐོག་ལས་བལྟ་སྟེ་འབད་རུང་ སྦྱོང་ཚན་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ བསྟན་དོན་འདི་ སྦྱོང་ཟེར་བའི་བྱ་བ་འདི་གི་ ལྷ་འབད་ནི་ཟེར་ བྱ་རྒྱུའི་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལུ་གྱུར་ཡོདཔ་མི་བཟུམ་ཅིག་ཨིན།

ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་འདི་གི་ རིགས་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ་འདི་འབདཝ་ཅིན་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཇུགཔ་ཨིན། དེ་ཡང་ བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། (༡༩༩༩ ཤོག་གྲངས་ ༣༥) "བྱེད་པ་ལ་དལྟ་བ་དང་། ལས་ལ་མ་འོངས་པ"ཟེར་བཤད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ དུས་གསུམ་ལས་མ་འོངས་པ་འདི་ བྱ་ཡུལ་དང་ལས་ཀྱི་དངོས་པོར་མངབ་ལས་བརྟེན་ ལས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཚོས་ དངོས་ཀྱི་མིང་སྦེ་གྲུབ་མི་ཡང་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་མེདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་ ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཨིན་པ་ཅིན་ ག་ཅི་འབད་རུང་ཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཨིན་པས། གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཟེར་འབྲི་ནི་མ་གཏོགས་ སྒྲུབ་པ་དང་བསྒྲུབས་བྱ་ཟེར་ འབྲི་ནི་མི་འོང་། ཀརྨ་སི་ཏུ། (༢༠༠༣ ཤོག་གྲངས་༡༥༢) ནང་ལས་ "བྱ་བའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་སྒྲ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། བསྟན་པར་བྱ་བ། གཅད་པར་བྱ་བ། དབྱུང་བར་བྱ་བ། བསྒྲུབ་བྱ། བསྟན་བྱ། གཅད་བྱ། དབྱུང་བྱ།"ཟེར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ་ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ལུ་ བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ གསུངས་ཏེ་ཡོདཔ་ལུ་བལྟ་རུང་ ངེས་ཤེས་རྟོགས་ཚུགས།

དེ་བཟུམ་གྱི་མིང་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་ རིགས་འདི་ལུ་ཡང་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བ་ཅིན། ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པ་དང་ ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པའི་མིང་ཟེར་གཉིས་ཡོད། དེ་ལས་དང་པོ་ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཟེར་མི་འདི་དཔེར་ན། བསླབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། འཁྲབ་བྱའི་གཞུང་ལུ་འཁྲབ་གཞུང་། བསླབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལུ་བསླབ་གཞི། སྦྱང་བྱའི་ཚན་པ་ལུ་སྦྱོང་ཚན། བསླབ་པར་བྱ་བའི་གནས་ལུ་བསླབ་གནས། བསླབ་བྱའི་ཚན་པ་ལུ་བསླབ་ཚན་ནམ་སློབ་ཚན། གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ལུ་གཟུང་དོན། གཟུང་བྱའི་ཡུལ་ལུ་གཟུང་ཡུལ་། ཟེར་བསླབ་དོ་བཟུམ་ཨིན། ཡང་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ བསླབ་གཞི་ལུ་སློབ་གཞི། བསླབ་གནས་ལུ་སློབ་གནས། གཟུང་ཡུལ་ལུ་བཟུང་ཡུལ་ཚུ་བྲིས་མི་འདི་ ནོར་བ་དང་འཁྲུལ་བའི་གནས་ཅིག་ཨིན། སློབ་གཞི་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཚུ་ ད་ལྟ་བའི་བྱེད་ཚིག་བྲི་བ་ཅིན་ སློབ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ལུ་བཞག་ནི་ཨིན་ན་ ཡང་ཅིན་ སློབ་བཞིན་པའི་གཞི་ཟེར་འགྲེལ་བཤད་རྐྱབ་ནི་ཨིན་ན་ དེ་བཟུམ་སྦེ་འགྲེལ་བཤད་རྐྱབ་པ་ཅིན་ གོ་བ་ལེན་མ་ཚུགས་པའི་ཉེན་ཁ་འདུག།

E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

གཞན་མི་ཚུ་ཡང་དེ་བཟུམ་སྦེ་ར་ བརྟགས་ཞིང་དཔྱད་དེ་བལྟ་བ་ཅིན་ ཤེས་ཚུགས་ནི་མས། དཔེར་ན་ གཟུང་ཡུལ་ལུ་ བཟུང་ཡུལ་ཐེར་ཕྱི་བ་ཅིན་ བཟུང་ཚར་བའི་ཡུལ་ཐེར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱབ་དགོ་པས་ དེ་སྦེ་ཨིན་ཐེར་བ་ཅིན་ གཟུང་ཡུལ་ཐེར་བའི་བསྟན་དོན་དངོས་དང་འགལ་ཡོདཔ་ལས་ བཟུང་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲི་ཚུལ་འདི་ནོར་བའམ་འཛོལ་བ་ཨིན་པས། གཉིས་པ་ལས་ཚིག་གཉིས་གཅིག་ཁར་འདུས་ཏེ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་ དཔེར་ན། ཟ་ནི་འཐུང་ནི་ལུ་བཟའ་འཐུང་། བལྟ་ནི་ལུ་བལྟ་བྱ། དེ་བཟུམ་སྦེ་བསླབ་བྱ། བསྟན་བྱ། གཞལ་བྱ། བཤད་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན། དེ་ཚུ་བྱ་ཚིག་ལས་ཀྱི་ དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་ ཨིན་ཐེར་བའི་བཤད་པ་ལོགས་སུ་སྦེ་ རྒྱབ་དགོཔ་མིན་འདུག། བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་ཅིག་ཨིན་པའི་ཆ་ལས་ ལས་ཚིག་འདི་གི་ཤུལ་མ་ བྱ་ཐེར་བའི་ལས་ཚིག་ཅིག་སྦྱར་བ་ཅིན་ ལས་ཚིག་འདི་གི་ བསྟན་བྱའི་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལས་ཀྱི་ དངོས་པོ་སྟོན་པའི་མིང་སྦེ་ གྲུབ་ཚུགས་པའི་གནད་དོན་འདི་ཡང་ ཞོར་ཁ་བྲིས་ཡོད།

དྲུག་པ། བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་དང་ དེ་སྐབས་ཀྱི་དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ།

བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ མིང་ཐེར་མི་འདི་ ལས་ཚིག་གིས་གྲུབ་པའི་མིང་འདི་གི་བསྟན་དོན་འདི་ མིང་སྦེ་འགྲུབ་ནི་གི་ལས་ཚིག་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ དེ་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བུར་གྱུར་མི་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན་བརྩམས་ཆོས་ཐེར་མི་འདི་བཟུམ་ཅིག་ལུ་ བལྟ་བ་ཅིན། བརྩམས་ཆོས་ཐེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ བརྩམས་ཐེར་མི་འདི་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཨིན། དེ་ཡང་རྩོམ་པ་པོ་ག་འབད་རུང་ཅིག་གིས་ རྩོམ་པའི་ལཱ་གི་འབྲས་བུ་ བརྩམས་ཆོས་སྦེ་གྲུབ་གྲུབ་ཨིན། དེ་སྦེ་མིང་སྦེ་གྲུབ་ཚུལ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་ དུས་གསུམ་འཇུག་ཚུལ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་འདས་པ་དང་བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ་འཇུགཔ་ཨིན། བྱ་ཚིག་དུས་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་བལྟ་བ་ཅིན། འདས་ཚིག་མ་གཏོགས་བྱ་ཚིག་མ་འོངས་པ་དང་ བྱེད་ཚིག་ད་ལྟ་བ་གཉིས་ལུ་ ལྟ་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ འབད་ཚར་བའི་དོན་སྟོན་པའི་ནུས་པ་མེདཔ་ཨིནམ་ཀུན་གྱིས་ མཁྱེན་གསལ་ཆེ། བྱས་འབྲས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་འགྲུབ་ནི་ལུ་ འདས་ཚིག་འཇུགཔ་ཨིན། གཞན་ཡང་བོད་སྐད་ ལས་ཚིག་གི་རྣམ་བཞག་ཚུ་དང་ འཕྲོལ་བ་ཅིན། བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་མང་ཆེ་བ་ལུ་ བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་རེ་ཡོདཔ་དང་། བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་གི་དུས་ད་ལྟ་བ་འདི་གིས་ བྱེད་འབྲེལ་ལས་ཚིག་གི་ བྱས་འབྲས་སྟོན་ཚུགསཔ་ཨིན།

འཕྲལ་འཕྲལ་སྐབས་ལས་ཚིག་བྱས་འབྲས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་ཚིག་གྲུབ་པའི་སྐབས་ བྱེད་མེད་ལས་ཚིག་ད་ལྟ་བ་ཡང་འཇུག་ནི་ཡོད། དེ་ཡང་དཔེར་ན། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བོད་ལུ་ བསྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ལུ་བཀའ་འགྱུར་ཐེར་དོ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན། མིང་ཚིག་གྲུབ་ཚུལ་འདིའི་རིགས་ གྲུབ་ཆ་གི་སྒོ་ལས་ཕྱེ་བ་ཅིན་ དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་ཡང་དང་པོ་ ལས་ཚིག་དང་མིང་གི་ཆ་ཤས་འདུས་ཏེ་ བྱས་འབྲས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་སྦེ་གྲུབ་མི་འདི་ དཔེར་ན། བསྟན་པ། བྲིས་

མ། དཔར་མ། བཟོས་མ། བཅོས་མ། གནད་བསྡུས། བསྡུས་གྲྭ། ཟིན་བྲིས། བསགས་ནོར། བསྒྱུར་རྩོམ། སྦྱ་འགྱུར། བཀའ་འགྱུར། བསྟན་འགྱུར། གསེར་བྲིས། ལྗིབས་བྲིས། གླུ་གཞས། ཚེད་བསྒྲིགས་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཚེད་བསྒྲིགས་དང་། གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཅེས་བསྡུས། དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཟེར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་འདི་ཚུ་བཟུམ་ཨིན། ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ གོང་ལུ་སྟོན་ཚར་མི་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་ཚིག་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཕྱེ་བར་ དཔྱད་རྩོམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ ཕྱོགས་བསྒྲིགས་འབད་ཟེར་ བྲིས་ཏེ་ཡོདམི་ཚུ་ནོར་བའམ་འཁྲུལ་བ་ཨིན་པས། ཏེ་མ་གི་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཟེར་བ་ཅིན་ བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་སྡེ་གྲུབ་མི་འདི་ཨིནམ་དང་། ཤུལ་མ་གི་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཟེར་བ་ཅིན་ བྱས་འབྲས་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་སྡེ་གྲུབ་མི་འདི་ཨིན། ཏེ་མ་འདི་གི་གསུང་རྩོམ་ལ་སོགས་པ་ ཁ་གཏོར་ཏེ་ཡོདམི་ཚུ་ ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་པའི་ ལཱ་ཟེར་རྫུང་འདྲ་ བྱ་བའི་དོན་སྟོནམ་ཨིན། ཤུལ་མ་འདི་གིས་འབད་བ་ཅིན་ བསྒྲིགས་ཚར་བའི་ འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཆོས་ཅིག་སྟོནམ་ཨིན། དེ་གཉིས་ཆ་རང་གི་ བསྟན་དོན་འདི་ཁྱད་པར་སྦོམ་ཡོདཔ་ལས་ ནོར་འཛོལ་མེདཔ་ཅིག་མཛད་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་ཅན་ཅིག་ཨིན་ནོ། གཉིས་པ་བྱ་ཚིག་གཉིས་བརྩེགས་སྦྲེ་གྲུབ་པའི་མིང་ཚིག་འདི། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས། བསྟན་བཅོས། བཅད་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན་ནོ།།

བདུན་པ། བྱ་བའི་མིང་ལས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོའི་མིང་གི་ཁྱད་ཆོས།

དེ་ཡང་ བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིགས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། (༡༩༩༩ ཤོག་གྲངས་ ༡༥༨) ནང་ལུ་གསུངས་ཏེ་ཡོདམི་འདི་ སྐད་བསྒྱུར་འབད་དེ་བཀོདཔ་ཅིན་ བྱ་བའི་མིང་ལས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོའི་མིང་དེ་ ཁྱད་ཆོས་རྗོདཔའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་སྒྲ་ཐོབ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཡི་གུའི་བཤདཔ། ནང་ཆོས་ཀྱི་སྟོནཔ། མཁས་པའི་སྤྱོདཔ། དབུ་མའི་ལྟ་བ། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ། ཚིག་གི་སྦྱོར་བ། དོན་གྱི་དགོསཔ། རང་གི་འདོདཔ། མིའི་འབྲེལ་བ། ཕན་ཚུན་གྱི་རྩོདཔ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་བ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བསྟེནཔ། དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཕོ་བ། དུས་ཀྱི་བསྐལཔ། ངག་གི་འགྱུར་བ། དོན་གྱི་རྗོདཔ། ཁྲིམས་ཀྱི་ཆདཔ། ཡི་གུའི་བསྡུ་བ། ཚིག་གི་འགྲེལཔ། དྲནཔའི་སྣང་བ། བློ་ཡི་འཆར་སྣང་། ལུས་ཀྱི་སྦྱིནཔ། ངག་གི་མཆོདཔ། ས་ཡི་གཡོ་བ། མཁས་པའི་མཛདཔ། ལ་སོགས་པ་ཚུ་ལེ་ཤ་ཡོདཔ་ཨིན།

མིང་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བྱ་ཚིག་མིང་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ལུ་ཡང་ གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་དང་པ་ མིང་མཐའ་ཡོདམི་འདི་འབད་བ་ཅིན་ དཔེར་ན། ཀློག་པ། བྲིས་པ། རིག་པ། ལྟ་བ། སེམས་པ། བྱས་པ། བཟོདཔ། བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་དང་། གཅིག་འདི་མིང་མཐའ་མེདཔའི་རིགས་ དཔེར་ན། འཛུགས་སྐྲུན། ཐོབ་ཤོར། བསམ་འཆར། སངས་རྒྱས། དཔྱད་རྩོམ། གསོ་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ཨིན།

E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

དུས་གསུམ་དང་ཚིག་གྲོགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཅིན། ༡༽ ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ཚུ་ དུས་མ་འོངས་པ་ལས་གྲུབ་དགོཔ་ཨིན། ༢༽ བྱེད་པའི་སྒོ་ལས་བཏགས་མི་མིང་ཚུ་ དུས་ད་ལྟ་བ་ལས་གྲུབ་དགོཔ་ཨིན། ༣༽ བྱ་ཚིག་ཤུལ་མམ་འདི་ལུ་ སྔོན་འཇུག་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ བྱ་ཚིག་ཧེ་མ་གི་འདི་ མིང་སྤྱི་གྲུབ་པའི་རིགས། དཔེར་ན། དཔྱངས་ཐག་དཔྱངས། ཚོགས་པ་འཚོགས། གཉེན་གྲོགས་དང་འགྲོགས། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། རྟེན་གྱིས་བརྟེན། གོམ་པ་བགོམ་ལྟ་བུའོ། ༤༽ འབྲས་བུའི་སྒོ་ལས་བཏགས་པའི་མིང་ཚུ་ དུས་མ་འོངས་པ་ལས་གྲུབ་དགོཔ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་ལུ་དགྲ་བཅོམ་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བློས་བཏང་བའི་བླམ་ཚེསཔ་ལུ་ བྱ་བཏང་བ་སོགས་སོ།། སྐུལ་ཚིག་དང་སྦྲ་མཚུངས་པའི་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གི་རིགས། དཔེར་ན། གྲོས་ཚོད། ཁྲུས་ཆུ། ཚོངཔ། ཧ་ཐུལ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན་ནོ།། དེ་བཟུམ་སྦེ་ རིག་གནས་སློབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འགོས་པདྨ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཡང་ འགོས་པདྨ་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༠༠ ཤོག་གྲངས་༢༨༩) ནང་ལུ་ "སྔོན་འཇུག་སྦྱར་བ་ལས་མིང་དུ་གྲུབ་པ། ཤི་བའི་མི་ལ་གཤིན་པོ། ལ་ཚུགས་པ་ལ་ལ་གཙན་པ་དང་། སྒྲ་གཙན་འཛིན་དང་། རིན་ཆེན་དང་པོ་ལ་གསེར་ཞེས་སེར་པོའི་སྔོན་དུ་སྔོན་འཇུག་སྦྱར་བ་དང་།" ལ་སོགས་པ་གསུངས་མི་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

ཞིབ་འཚོལ་གྲུབ་འབྲས།

དེང་སང་གི་སློབ་སྦྱོང་པ་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ ཡི་གུ་གི་སྡེབ་ཚུ་འཛོལ་ཏེ་བྲིས་ཡོདཔ་ཟུང་ དེ་ལུ་ཁུངས་དང་རྒྱུ་མཚན་སོ་སོ་ཅིག་བཀོད་དེ་ མ་བདེནམ་བདེནམ་བཟོ་ཞིན་ན་ སླབ་མི་ལེ་ཤ་འཐོན་དོ་ཡོདཔ་ལས་ གནད་དོན་དེ་ཚུ་མཐའ་དཔྱད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དུས་རབས་ ༡༣ དང་ ༡༨ ནང་བྱོན་ཡོདཔ་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚུ་གིས་བརྩམས་ཡོདཔ་པའི་དཔེ་ཆ་དང་ དེ་གི་ཤུལ་ལས་བརྩམས་ཡོདཔ་པའི་དཔེ་ཆ་ཚུ་ག་བསྡུར་འབད་དེ་ མིང་རྐྱང་གི་ཡིག་སྡེབ་དང་ བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚུ་གི་ཡིག་སྡེབ་ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཡོདཔ་མ་ཚད་ དེང་སང་གི་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་པ་ནལེནྡྲབཤད་གྲྭའི་མཁན་པོ་པདྨ་བསྟན་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་ (༡༢/༠༥/༢༠༡༩) བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གི་བསྐོར་ལས་གྲོས་བསྡུར་འབད་བའི་སྐབས་ ཁོ་གིས་ པེར་ན་དོན་གྲུབ་ཟེར་བའི་མིང་དེ་ དོན་སྒྲུབ་ཟེར་བྲིས་མི་དང་ སྒྲུབ་ཁང་ཟེར་མི་འདི་ གྲུབ་ཁང་། གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་མི་འདི་ སྒྲུབ་ཐོབ་ལ་སོགས་པ་འཛོལ་ཏེ་འབྲི་དོ་ཡོདཔ་ལས་ དེ་ཚུ་བདེན་དཔྱད་འབད་དགོཔ་ཡོད་ཟེར་གསུངས་ཡོདཔ་ལས་ དེ་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་ བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་སླབ་བ་ལུ་མཁས་པའི་མཁས་པ་དང་ ལྷག་པར་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལུ་མཁས་པའི་ དེང་སང་གི་མཁས་མཆོག་ཚུ་དང་ གྲོས་བསྡུར་རྒྱུས་ཤིང་རྒྱུསཔ་སྦེ་འབད་དེ་ དེ་ཚུ་བྱུས་འབྲས་གཙོ་བོ་བསྟན་པའི་མིང་ཚིག་གི་གྲངས་སུ་ཚུདཔ་ཨིན་པས་ཟེར་བའི་ཁུངས་བཀལ་ཏེ་ འོག་ལུ་དོན་ཚན་དྲུག་པ་ནང་ ཁ་གསལ་སྦེ་བཀོད་ཡོདཔ་ཨིན།

དེ་གིས་ཡངམ་དོ་བར་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ མིང་ཚིག་གི་སྐབས་ལུ་ འབྲེལ་སྒྲ་འབྲི་ཚོགས་པ་མ་ཚོག་པའི་སྐོར་ལས་ཡང་སླབ་དོ་ཡོདཔ་ལས་ དེ་ཚུ་ཡང་ ལེགས་ཤོམ་སྦེ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་དེ་ འོག་ལུ་དོན་ཚན་བདུན་པ་ནང་ རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་སྦེ་བྲིས་ཏེ་ཡོད། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་ལུ་ གསོ་བ་ལྷན་ཁག་ལ་སོགས་པ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན།

མཇུག་བསྡུ།

ཇི་སྐད་དུ། ལེགས་པ་བྱས་ཀྱང་མགྱོགས་པ་གཙོ། །མགྱོགས་པ་བས་ཀྱང་སྒོམས་པ་གཙོ། །སྒོམས་པ་བས་ཀྱང་དག་པ་གཙོ། །དེས་ན་དག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན། ཟེར་གསུངས་ཏེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྦེ་ ཡི་གུའི་དག་ཆ་དེ་དོན་དག་མ་འཛོལ་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་ཟེར་མི་འདི་ གདོང་རྒྱབ་ག་ཏེ་ལས་བལྟ་སྟེ་འབད་རུང་ ཤེས་ཚུགསཔ་འདི་ ག་གིས་ཡངམ་མཁྲེནམ་མེད་ དེ་འབདཝ་ལས་ ཡི་གུ་ག་ཅིར་ཨིན་རུང་ དག་ཆ་ཟེར་རུང་འདྲ་ ཡིག་སྟེབ་ཚུ་འཛོལ་ཏེ་ཡར་སོ་པ་ཅིན་ དཔེར་ན་ སྨན་པ་གིས་སྨན་གྱི་སྦྱོར་སྟེབ་འཛོལ་བ་ཅིན་ ནད་ལུ་མ་ཕནམ་མ་ཚད་ ཐ་ན་ནདཔ་ལུ་གནོད་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད་དོ་བཟུམ་ཨིན། དེ་བཟུམ་སྦེ་ སྐབས་སུ་བབས་པ་ལྟ་ཡང་ ཡང་འགྲེལ་དང་ བསྐྱར་འགྲེལ་ག་དེ་སྦེ་འབད་ཅིག་རུང་ གཞན་གོ་བ་དོན་དག་ཡོདཔ་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་ ཧ་གོ་མ་ཚུགས་པའི་གནས་ལུ་ལྷོད་ནི་ཨིནམ་མ་ཚད་ གོ་བ་ཕྱི་འགྱུར་སྦེ་ཡང་གོ་སྲིད་ནི་གི་ ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་ལས་བརྟེན་ བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚུ་གི་ ཡིག་སྟེབ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཡང་ དེ་བཟུམ་མིའི་སྐྱོན་འདི་མི་འབྱུང་ཟེར་ ཐ་ལས་སླབ་མི་ཤེས་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན། དེ་འབདཝ་ལས་ བཅུད་བསྡུ་བ་ཅིན་ དངོས་པོ་བདག་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ་དང་། དངོས་པོ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ། བྱ་བའི་ངོ་བོ་གཙོར་སྟོན་གྱི་མིང་གི་གྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། བྱས་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མིང་གྲུབ་ཚུལ། མིང་མཐའ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་བྱ་ཚིག་མིང་སྦེ་གྲུབ་ཚུལ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ རྩོམ་ཤོག་དེ་ནང་བྲིས་ཏེ་ཡོདཔ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་ཚུ་ དུས་མ་འོངས་པ་ལས་གྲུབ་དགོཔ་དང་ བྱེད་པའི་སྒོ་ལས་བཏགས་མི་མིང་ཚུ་ དུས་ད་ལྟ་བ་ལས་གྲུབ་ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་སྦེ་བྱ་ཚིག་ཤུལ་མམ་འདི་ལུ་ སྟོན་འཇུག་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་ བྱ་ཚིག་ཏེ་མ་གི་འདི་ མིང་སྦེ་གྲུབ་པའི་རིགས། དཔེར་ན། དཔྱང་ཐག་དཔྱངས། ཚོགས་པ་འཚོགས། གཉེན་གྲོགས་དང་འགྲོགས། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན། རླན་གྱིས་བརླན། གོམ་པ་བགོམ་བཟུམ་དང་། འབྲས་བུའི་སྒོ་ལས་བཏགས་པའི་མིང་ཚུ་ དུས་མ་འོངས་པ་ལས་གྲུབ་དགོཔ་ཨིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་ལུ་དགྲ་བཅོམ་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བློས་བཏང་བའི་རྣམ་ཚོསཔ་ལུ་ བྱ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐུལ་ཚིག་དང་སྒྲ་མཚུངས་པའི་བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་གི་རིགས། དཔེར་ན། གྲོས་ཆོད། ཁྲུས་ཆུ། ཚོང་པ། ཧ་ཐུལ་བཟུམ་ཚུ་ཨིན་ནོ།། བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་དེ་ ཡི་གུའི་གཟུགས་ཙམ་མ་ཟད། ངག་ལས་འཐོན་པའི་སྒྲའི་ཤུགས་ཚད་ཟེར་རུང་འདྲ་ སྒྲ་མཐོ་དམན་གྱི་ཆ

 E-ISSN (2959-8273) P-ISSN (2959-8265)

ཡང་ཡོདཔ་ཨིནམ་སེམས་ཁར་བཞག་སྟེ་ ཡི་གུ་འབྲི་ནི་དང་ ལྷག་ནི་ དེ་བཟུམ་སྦེ་ བྱ་ཚིག་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཚུ་གི་ བརྡ་ རང་དང་འདྲ་བའི་ བློ་གསར་ཚུ་གི་དོན་ལུ་བྲིས་ཏེ་ཡོདཔ་ལུང་ ནོར་འཁྲུལ་དང་མ་དག་པའི་ཆ་ལེ་ཤ་འོང་སྲིད་ ནི་ཨིནམ་ལས་ ཤེས་བྱའི་སྤྱན་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་དང་ ལམ་སྟོན་བཟང་པོ་ཚུ་གནང་ འོང་མནོ་བའི་རེ་བ་ སྙིང་གི་དབུས་སུ་བཅངས་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན་ནོ།།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཀརྨ་སི་ཏུ། (༢༠༠༣) *སུམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་མུ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས།* མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དཔར།

ཁྲི་བྲུག། (༢༠༡༧) *བོད་ཡིག་གི་དག་ཆ་གལ་ཆེ་ཚུལ་གྱི་སྐོར་མདོར་བསྡུས་གླེང་བ།བོད་ལྗོངས་ཞིབ་འཇུག།* http://tb.tibet.cn/tb/edu/hot/201710/t20171031_4699224.html ནང་ལས་ཐོབ་ཡོདཔ་ཨིན།

འགོས་པདྨ་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༠༠) *སུམ་རྟགས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་ལ་དཔྱད་པའི་གཏམ་བརྡ་སྤྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་གླེང་བརྗོད་ཆེན་མོ་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ཆོས་སྤྱོད་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།* New Delhi, India

འགོས་པདྨ་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༡༨) *འགོས་པདྨ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་གསུང་རྩོམ་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ།* ཆོས་སྤྱོད་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། New Delhi, India

འབྲོང་དུར་ཆོས་རྗེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། (༢༠༡༧) *བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྟགས་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱ་སྙིང་པོ་བྱ་ཚིག་གི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལག་ལེན་བཅུད་བསྡུས་ཆེན་མོ།* མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

དོར་ཞི་གདུང་དྲུག་སྙེམས་བློ། (༡༩༩༩) *བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པའི་དོན་འགྲེལ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།* ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁ།

དཔལ་རིས་སངས་རྒྱས། (༢༠༠༨) *བརྡ་སྤྲོད་སྦྱོར་བ་རྣམ་བཞི་རབ་གསལ།* མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག (༢༠༢༠) *མིང་འགྲུབ་ཚུལ།* Ministry of Education in collaboration with Royal Education Council, Paro. Copyright @ Ministry of Education, Bhutan

རྫོང་ཁ་བསོད་ནམས་དཔལ་འབར། (༡༩༩༩) *བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།* ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།